رویکرد

ژنرال آستین از نقشه آزادسازی برای تابستان خبر داد

امریکا در سودای تطویل آزادی موصل

تا همین چندی پیش صحبت از طرح‌هایی برای آزادسازی قریب‌الوقوع موصل از دست داعش مطرح بود اما حالا روزنامه وال‌استریت ژورنال از آماده شدن امریکا و عراق برای آغاز حملات در تابستان آینده به تشکیلات داعش در شهر موصل خبر می‌دهد.

ائتلاف ضد داعش به رهبری امریکا نیز در راستای باز پس‌گیری شهر موصل از داعش از روز چهارشنبه حملات هوایی متعددی را علیه مواضع این گروه تروریستی در عراق و سوریه آغاز کرده و به طور خاص ۱۶ حمله هوایی علیه مواضع داعش در موصل انجام داده است و ژنرال لوید آستین، فرمانده نیروهای مرکزی امریکا در گفت‌وگو با روزنامه وال‌استریت ژورنال از اربیل گفت که آمادگی‌ها برای حمله به پایگاه‌های گروه تروریستی داعش در شهر موصل با هدف بازپس‌گیری این شهر از جمله گزینش یگان‌های آموزشی نظامی برای حمله احتمالی و مسدودکردن خطوط امدادرسانی به این تروریست‌ها آغاز شده اما زمان عملیات احتمالی تابستان آینده است. با این حال روزنامه وال استریت ژورنال به نقل از آستین نوشت: نیروهای عراقی باید پیش از آغاز حملات آمادگی کامل داشته باشند. تاکنون تصمیمی در خصوص هماهنگی نیروهای زمینی امریکا با یگان‌های عراقی برای انجام عملیات علیه پایگاه‌های داعش در موصل نگرفته است. این روزنامه نوشت: پیش‌بینی می‌شود دو گروه عراقی رهبری نیروهایی را که به نبرد تروریست‌های موصل خواهند رفت برعهده خواهند داشت. این روزنامه به نقل از دو مسئول عراقی نوشت که این نیروها به زودی و به مدت چهار تا شش هفته تحت آموزش امریکا قرار خواهند گرفت. در چنین شرایطی وزرای خارجه ۲۱ کشور عضو «ائتلاف به اصطلاح داعش» در نشست روز پنج‌شنبه خود در لندن بر ادامه جنگ تا ریشه‌کن کردن داعش تأکید کردند.

سخنگوی دولت انگلیس که دولت متبوعش خود متخصص ایجاد جنگ فرقه‌ای میان مسلمان است، درباره این کنفرانس گفت: مشارکت کشورهای عربی و اسلامی در ائتلاف بین‌المللی و حضور آنها در لندن نشان می‌دهد که همه ما در کنار هم علیه وحشی‌گری داعش ایستاده‌ایم و اجازه افراط‌گری و تندروی را به هیچ کس نمی‌دهیم.

وی گفت: نشست لندن در خصوص بررسی پیشرفت‌های به دست آمده در جنگ با داعش و افزایش هماهنگی‌های بین‌المللی برای مقابله با این گروه است و وزرای خارجه کشورهای عضو ائتلاف درباره مسائلی همچون رویارویی با ارسال سلاح و پول برای این گروه تروریستی و افزایش حملات نظامی و نیز کمک به آوارگان در دو کشور سوریه و عراق مذاکره کردند. نشست لندن با حضور وزرای خارجه و نمایندگانی از کشورهای انگلیس، استرالیا، بحرین، بلژیک، کانادا، دانمارک، مصر، فرانسه، آلمان، عراق، ایتالیا، اردن، کویت، هلند، نروژ، قطر، عربستان، اسپانیا، ترکیه، امارات و امریکا برگزار شد. حیدرالعبادی، نخست وزیر عراق در کنفرانس مطبوعاتی با جان کری، وزیر امور خارجه امریکا به همراه فلیپ هاموند، همتای انگلیسی‌اش بار دیگر خواستار کمک بیشتر جامعه جهانی به عراق برای رویارویی با داعش شد و گفت: من به اینجا آمده‌ام تا از جامعه جهانی بخواهم با دادن سلاح به ما در مقابله با داعش کمک کند و اطمینان دارم که شرکت کنندگان در این نشست توانایی این کار را دارند. العبادی با اشاره به کاهش قیمت نفت و تاثیر احتمالی آن بر درگیری‌ها در عراق گفت: کاهش نفت برای عراق یک فاجعه است و ما نمی‌خواهیم شاهد شکست نظامی به دلیل مشکلات مالی باشیم.

وزرای خارجه امریکا و انگلیس نیز در این کنفرانس مطبوعاتی طبق معمول وعده دادند که نیازهای بغداد را برآورده می‌کنند و گفتند اجازه نمی‌دهیم «حمله‌ای که علیه داعش آغاز شده به دلیل کمبود سلاح و مهمات نیروهای عراقی با شکست مواجه شود.»

■ جنبش عصائب اهل الحق نقشه جدید دارد

جنبش اهل الحق عراق از طراحی نقشه جدید برای آزادسازی کامل استان صلاح‌الدین از دست عناصر داعش خبر داد و از برخی عشایر الانبار به سبب درخواست کمک از امریکا انتقاد کرد.

به گزارش شبکه العالم به نقل از سومریه نیوز اعلام کرد: عدنان فیحان الدلیمی، رئیس دفتر سیاسی جنبش عصائب اهل الحق گفت که اخیرا با دستگاه‌های امنیتی و نیروهای داوطلب مردمی در استان صلاح‌الدین طی یک نشست متشکل از رائد جبوری استاندار، احمد جبوری وزیر مشاور در امور استان‌ها و مجلس نمایندگان و شیخ قیس الخزعلی دبیر کل جنبش اهل الحق عراق نقشه جدیدی برای آزادسازی کامل استان صلاح‌الدین طراحی و برای اجرای آن توافق شد.

وی با بیان اینکه، با اجرای این نقشه به زودی تمام مناطق و شهرها از دست داعش آزاد خواهد شد، افزود: تجربه نشان داده است که گروه‌های مقاومت، نیروهای امنیتی و داوطلب مردمی می‌توانند تمام مناطق از جمله موصل را آزاد کنند. رئیس دفتر سیاسی جنبش عصائب اهل الحق از اقدام برخی عشایر الانبار در کمک خواستن از امریکا برای رهایی از داعش انتقاد کرد و گفت که اقدام این افراد برخلاف عشایر استان صلاح‌الدین بود که به دولت فدرال روی آوردند. الدلیمی با بیان اینکه با توجه به حضور اهل الحق در کنار نیروهای امنیتی، اسلحه و مهمات به صورت رسمی به دست مبارزان جنبش اهل الحق رسیده است، افزود: استفاده از سلاح‌ها و ابزارهای جنگی یا با همکاری نیروهای امنیتی یا به صورت مستقیم با هماهنگی با آنها انجام می‌شود.

وی بیان کرد: نیروهای امنیتی و بسیج مردمی و عصائب اهل الحق وارد درگیری‌های مفصلی با داعش شدند و واقعیت‌های میدانی نشان داد که این نیروها می‌توانند داعش را در هر مکان شکست دهند.

اخبار کوتاه

■ احتمال عادی‌سازی روابط امریکا و بولیوی

رئیس هیئت امریکایی در مراسم سوگند اوو مورالس در دور دوم ریاست جمهوری شرکت و ابراز امیدواری کرده که دو کشور به زودی از سرگیری روابط را آغاز کنند. به رویترز، تام مالینوفسکی، دستیار وزارت خارجه امریکا روز پنج‌شنبه پس از دیدار با وزیر خارجه بولیوی گفت که روند عادی‌سازی روابط گام به گام است و وی امیدوار است که اوو مورالس، رئیس‌جمهوری بولیوی و باراک اوباما، رئیس‌جمهوری امریکا به زودی بتوانند دیدار کنند.

■ اردوغان: تروریسم در اسلام جایی ندارد

رئیس‌جمهور ترکیه با محکوم کردن حمله تروریستی روز پنج‌شنبه موگادیشو گفته که این اقدام اگر به نام اسلام صورت گرفت باید بگوییم که تروریسم در دین اسلام جایی ندارد. به گزارش تلویزیون دولتی ترکیه رجب طیب اردوغان اضافه کرد: مسلمان نمی‌تواند خودکشی کند، چنین چیزی در اسلام وجود ندارد، اسلام هیچگاه دستور کشتن انسان‌ها را نداده است.

■ رئیس‌جمهور آرژانتین: مرگ دادستان پرونده آمیا خودکشی نبود

رئیس‌جمهوری آرژانتین گفته است که مرگ دادستان پرونده انفجار ۱۹۹۴ مرکز یهودیان در بوئنوس آیرس (آمیا) خودکشی نبوده است. در پی مرگ آلبرتو نیسمان، هزاران آرژانتینی به خیابان‌ها آمدند تا خشم خود را از کشته شدن وی نشان دهند ولی به گزارش روزنامه نیوروک تایمز، کریستینا فرناندز دی کرچنر، گفته که به رغم آنچه پیشتر مقام‌های کشورش گفته بودند، دادستان پرونده انفجار ۱۹۹۴ خودکشی نکرده است. فرناندز گفت که مرگ این دادستان بخشی از توطئه‌ای است که هدفش تخریب وجهه وی است.

■ دو پسر مبارک از زندان آزاد شدند

علاء و جمال مبارک دو فرزند رئیس‌جمهور سابق مصر صبح دیروز از زندان آزاد شدند. دادگاه کیفری قاهره روز پنج شنبه حکم آزادی جمال و علاء، پسران حسنی مبارک را صادر کرده بود.

گزارش یک

مقامات امریکا: عبدالله پادشاهی اصلاح‌طلب طرفدار زنان، صادق و صلح‌جو بود!

خبر فوت ملک عبدالله اوایل بامداد جمعه اعلام شد و براساس اصل وراثتی پادشاهی عربستان، ولیعهد سلمان بن عبدالعزیز به پادشاهی عربستان سعودی رسید. هرچند انتخاب پادشاه جدید برخلاف بعضی پیش‌بینی‌ها بدون مشکل خاصی صورت گرفت اما تحلیلگران معتقدند به دلیل بیماری فراموشی که پادشاه جدید دارد، بحران جانشینی و حکومت‌مداری این کشور پس از این تاریخ آغاز می‌شود و در همین حال غرب بر اساس سیاست‌های دوگانه خود سعی کرد با توصیف ملک عبدالله به عنوان مردی صلح دوست و اصلاح‌طلب بر ادامه حمایت خود از حکومت غیردموکراتیک عربستان سعودی تأکید کند.

به گزارش «جوان»، تلویزیون رسمی عربستان سعودی به نقل از دفتر پادشاه عربستان سعودی در بیانیه‌ای اعلام کرد ملک عبدالله بن عبدالعزیز پادشاه این کشور در ساعت یک بامداد (به وقت محلی) روز جمعه درگذشت. ملک عبدالله در چند هفته اخیر به علت ابتلا به عفونت ریه در بیمارستان بستری بود. او در سال ۲۰۰۵ و پس از مرگ برادرش، ملک فهد، پادشاه عربستان سعودی شد. در حالی که بعضی تحلیلگران پیش‌بینی کرده بودند عربستان سعودی پس از مرگ ملک عبدالله احتمالاً با بحران جانشینی و رقابت شاهزادگان مواجه خواهد شد اما بلافاصله پس از مرگ عبدالله تلویزیون رسمی عربستان اعلام کرد شاهزاده سلمان ولیعهد به عنوان پادشاه جدید معرفی و با وی بیعت شد و شاهزاده مقرن نیز به مقام ولیعهدی رسید. سلمان بن عبدالعزیز هفتمین پادشاه عربستان سعودی محسوب می‌شود و ۸۰ سال سن دارد که بلافاصله پس از انتخاب به پادشاهی دست به یک سری عزل و نصب‌های جدید زد. متعب، پسر شاه سابق و رئیس گارد ملی، بر خلاف انتظارها هیچ سمت جدیدی نگرفت و حتی مشاور ویژه سلطنتی هم نشد. «خالدالتویجری» مشاور شاه سابق و رئیس گارد سلطنتی و رئیس دربار از این دو منصب برکنار و «محمد بن سلمان» پسر پادشاه جدید به این سمت گمارده شد. به جای سمت دوم التویجری که از ریاست گارد سلطنتی عربستان کنار گذاشته شد، سرلشکر «حمد العوهلی» جانشین او شد. از سوی دیگر، «محمد بن نایف» وزیر کشور، جانشین ولیعهد و معاون دوم شورای وزیران عربستان انتخاب شده است. این اولین بار است که جانشین ولیعهد خارج از فرزندان عبدالعزیز بنیانگذار عربستان سعودی انتخاب می‌شود. با این انتخاب جانشینی به نسل دوم منتقل شده است. بر اساس عزل و نصب‌های جدید، تمامی اعضای شورای وزیران از جمله سعودالفیصل، وزیر خارجه در مناصب خود ابقا شدند. در این بیانیه همچنین درخواست شده است که در کنار بیعت با پادشاه با جانشین ولیعهد نیز بیعت شود.

■ ورود عربستان به بحران جانشینی

انتخاب سلمان بن عبدالعزیز به پادشاهی جدید عربستان در حالی صورت می‌گیرد که گزارش شده وی از بیماری فراموشی خفیف رنج می‌برد و همین مسئله باعث شده تا تحلیلگران انتخاب وی را به عنوان پادشاه جدید صرفاً برای حفظ ثبات بدانند و بحران جانشینی در این کشور وارد مرحله جدیدی شده است.

واشنگتن‌پست با اشاره به مشکلات جسمانی، زوال عقل و اختلال مشاعر سلمان نوشت: «دوره حاکمیت وی نسبتاً کوتاه خواهد بود. در آن صورت بروز جنگ قدرت برای جانشینی وی می‌تواند به یک خلأ جدی در یک دوره زمانی حساس در خاورمیانه بینجامد.» بر اساس تحلیل واشنگتن‌پست، خاندان بزرگ آل سعود دچار چنددستگی است، حتی اگر خصومت‌ها محدود به کاخ سلطنتی باشد، نزاع‌های درونی می‌تواند روند تصمیم‌گیری را در این کشور پادشاهی در یک برهه زمانی حساس فلج نماید.» سیمون هندرسون، عضو مؤسسه سیاست خاورمیانه و کارشناس روند جانشینی در عربستان می‌گوید: «با وجود مباحثاتی که درباره انتقال آرام قدرت صورت می‌گیرد، دلایل زیادی برای این پیش بینی وجود دارد که عربستان سعودی دوران دشواری پیش رو دارد.» هندرسون گفت: « ممکن است کشمکش‌های وسیع‌تر از آن باشد که خاندان سعودی اذعان می‌کند چون آنها اصلا نمی‌خواهند اختلافاتشان علنی شود و سعی خواهند کرد بر آن کاملاً سرپوش بگذارند.»

ریچارد هاس، رئیس شورای روابط خارجی امریکا نیز در صفحه رسمی خود در توئیتر نوشت: عربستان سعودی احتمالاً به بحران بلندمدت جانشینی و حکومت‌مداری وارد می‌شود.

■ سیاست عربستان تغییر نمی‌کند

با توجه به شرایط حاکم بر پادشاهی عربستان انتظار نمی‌رود در گذشت ملک عبدالله و تعیین چانشین جدید تغییری در سیاست‌های این کشور به ویژه در سیاست خارجی ریاض در رابطه با تهران و رژیم صهیونیستی ایجاد کند. الجزیره در تحلیلی نوشت: « چه با عبدالله و چه بدون عبدالله سیاست عربستان نسبت به ایران تغییر نخواهد کرد.» تحلیلگر سی‌ان‌ان هم در پاسخ به این سؤال که روابط عربستان و اسرائیل در دوران جدید به کدام سمت پیش می‌رود، گفت دو طرف در سال‌های اخیر به واسطه «تهدید ایران و حزب‌الله» ادبیات مشابهی داشته‌اند و ریاض هرگز از اقدامات ضدایرانی اسرائیل، انتقاد نکرده است. وی تصریح کرد که انتظار می‌رود همین روند در سال‌های آینده نیز ادامه داشته باشد.

از سوی دیگر تحلیلگر شبکه سی‌ان‌ان روز جمعه پیش‌بینی کرد در دوره پادشاه جدید عربستان، وضعیت حقوق بشری در این کشور رو به وخامت بگذارد. وی در این رابطه گفت: «سلمان در مقایسه با ملک عبدالله دیدگاه‌های محافظه‌کارانه‌تری دارد و از همین رو انتظار می‌رود در دوران حکومت وی، عربستان شاهد وضعیت بدتری در زمینه حقوق بشر باشد.»

■ ریاکاری غرب

در پی فوت ملک عبدالله رهبران غرب پیام‌های تسلیت دادند و در آن سعی کردند وی را مردی صلح‌طلب و خردمند توصیف کنند، از جمله باراک اوباما ملک عبدالله را به «شجاع و صادق» جان کری به «خرد و دانش» و دیوید کامرون «متعهد به صلح» و جان مک کین «صدای رسای اصلاحات، طرفدار زنان و مخالف خشونت» توصیف کردند. این توصیف‌ها بیش از هر چیزی استانداردهای دوگانه غرب را در برخورد با حقوق بشر نشان می‌دهد، فعالان حقوق بشر با اشاره به وراثتی و غیردموکراتیک بودن پادشاهی عربستان و همچنین اعدام و سرکوب مخالفان این توصیف را به سخره گرفتند. خبرگزاری روسی «اسپوتنیک»، ساعاتی پس از انتشار خبر درگذشت پادشاه عربستان، واکنش‌های متفاوت سران کشورها و کاربران شبکه‌های اجتماعی را در کنار هم گذاشت و تفاوت زیاد میان آنها را به مخاطبان خود نشان داد. اسپوتنیک نوشته: «درحالی که سران کشورها، به مناسبت درگذشت پادشاه عربستان، پیام تسلیت صادر می‌کنند، کاربران شبکه‌های اجتماعی، عبدالله را حاکمی سرکوبگر توصیف می‌کنند.» عباس خدیم کارشناس مسائل منطقه هم در صحفه توئیتر خود نوشت: «اوباما در حالی ملک عبدالله را شجاع توصیف می‌کند که وی حتی جرئت اجازه رانندگی به زنان را نداشت.» عفو بین‌الملل پیش‌تر در گزارشی از وضعیت حقوق بشر در عربستان به شدت از عملکرد پادشاه این کشور در مبارزه با تروریسم انتقاد و اعلام کرد که هزاران زندانی بدون اینکه محاکمه عادلانه‌ای برای آنها برگزار شده باشد یا حتی تفهیم اتهام شده باشند، برای سال‌ها در شرایطی اسفبار در زندان‌های سعودی نگهداری می‌شوند.

بر اساس این گزارش، مقامات عربستان و در رأس آنها ملک عبدالله حقوق بشر را به شکل گسترده‌ای نقض می‌کنند و از نفوذ بالای خود در جامعه جهانی استفاده می‌کنند تا این امر نادیده گرفته شود و اینکه نقض حقوق بشر به بهانه مبارزه با تروریسم به شکل گسترده و در خفا انجام می‌شود و ارتباط قربانیان با جهان خارج بدون محاکمه، گاه برای سال‌ها قطع می‌شود.

■ واکنش نفت

از سوی دیگر، بعد از اعلام خبر فوت پادشاه عربستان بهای نفت در بازار نیویورک افزایش یافت. به گزارش خبرگزاری فرانسه، در بازار معاملات نیویورک هر بشکه نفت وست تگزاس اینتر مدییت برای تحویل در ماه مارس با افزایش ۹۳ سنتی، ۴۷ دلار و ۲۴ سنت معامله شد. کارشناسان معتقدند، مرگ ملک عبدالله بی‌ثباتی در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) را بالا می‌برد. نیل بوریج، تحلیل‌گر مؤسسه «سانفورد سی برن‌استین» درباره پیامدهای مرگ پادشاه عربستان بر بازار نفت به دویچه‌وله گفت: «نوسان‌های بازار نفت به طور کوتاه‌مدت افزایش خواهد یافت.» این کارشناس همچنین گفت که معتقد نیست بعد از مرگ پادشاه عربستان تغییری در سیاست این کشور پدید آید.

گزارش ۲

انقلابیون یمن خواستار تشکیل شورای ریاست جمهوری شدند

پس از استعفای دولت یمن و ایجاد خلأ قدرت در این کشور، انقلابیون اعلام کردند که پارلمان کنونی این کشور نیز بعد از این مشروعیت نداشته و برای اداره بهتر جامعه باید شورای ریاست جمهوری تشکیل شده و نقش انقلابیون در دولت جدید نیز افزایش یابد.

به گزارش جوان، فشارهای سیاسی انقلابیون یمن که در روزهای اخیر تشدید شده بود کار را به جایی رساند که نخست وزیر و رئیس‌جمهور یمن مجبور به استعفا شدند. دولت هادی منصور عبد ربه، رئیس‌جمهور یمن که در ماه‌های اخیر و پس از توافق آشتی ملی با انقلابیون نتوانست خواسته‌های آنها را برآورده کند از سمت خود استعفا داد تا همچنان ناآرامی‌ها در این کشور ادامه داشته باشد. پس از استعفای رئیس‌جمهور، ابومالک یوسف الفیشی، یکی از رهبران حوثی‌ها، اعلام کرد که پارلمان کنونی این کشور نیز مشروعیت نداشته و باید شورای ریاست جمهوری متشکل از انقلابیون، سیاستمداران صادق و متعهد، کمیته‌های مردمی، نیروهای امنیتی و ارتش برگزار شود تا درباره آینده سیاسی این کشور تصمیم‌گیری کند. بیانیه انقلابیون یمن درحالی است که رئیس پارلمان استعفای منصور هادی را رد کرده و قرار است روز یک‌شنبه (۵ بهمن) پارلمان این کشور در جلسه‌ای اضطراری استعفای منصور هادی را بررسی کند. حوثی‌ها پیش از انتشار خبر استعفا گفته بودند از مواضع خود در اطراف کاخ ریاست جمهوری و خانه رئیس‌جمهوری عقب نشینی خواهند کرد.

استعفای منصور هادی، همزمان با مرگ ملک عبدالله بن عبدالعزیز پادشاه عربستان اتفاق افتاد که در ماه‌های اخیر نقش مهمی در هدایت دولت یمن برای مقابله با حوثی‌ها داشت. شاید در شرایط کنونی که قدرت انقلابیون انصارالله افزایش یافته و اربابان سعودی نیز خود در بحران پادشاهی به سر می‌برند، استعفا بهترین کار برای منصور هادی بود تا از زیر بار مشکلات خارج شود. منصور هادی در متن استعفای خود با اشاره به شرایط سیاسی یمن نوشته است: احزاب این کشور به «بن بست» رسیده و نمی‌توانند کار خود را ادامه دهند. این درحالی است که دولت یمن هفته گذشته با انتشار پیش نویس قانون اساسی جدید این کشور، از طرح خود برای فدرالی کردن کشور خبر داد که نیروهای انصارالله با این طرح مخالفت کردند. همچنین گروه انصارالله یمن، صبح جمعه در بیانیه‌ای از مردم دعوت کرد پس از نماز جمعه در صنعا، پایتخت برای به شکست کشاندن توطئه تجزیه این کشور تظاهرات گسترده برگزار کنند. حوثی‌ها که از اواسط سپتامبر گذشته قدرت بلامنازع یمن هستند و هرچند توافق آشتی ملی با دولت امضا کردند اما بارها مقامات دولتی را به فساد متهم کرده و به همین خاطر از حضور در دولت سر باز زدند.

با استعفای دولت یمن، برخی ناظران معتقدند که قدرت اصلی در این کشور در دست حوثی‌ها هست. مهنا الحبیل، تحلیلگر یمنی گفت که با استعفای رئیس‌جمهور، قدرت در دست حوثی‌ها و ایران افتاده است. به گزارش الجزیره، جابر الحرمی، سردبیر روزنامه قطری الشرق می‌گوید، بدون رئیس‌جمهور، یمن مثل کشتی بدون جهت و هدف است. یاسر الزعاتره، تحلیلگر عرب نیز گفته است که اقدام رئیس‌جمهور بهترین کاری بود که می‌توانست انجام دهد و با این کار کشور را به حوثی‌ها تقدیم کرد. طی هفته گذشته انقلابیون شیعه یمن برای اینکه توافق آشتی ملی نتوانسته اهداف انقلابیون را تأمین کند کاخ ریاست جمهوری را محاصره کردند که در نتیجه آن خالد بحاح، نخست وزیر این کشور مجبور به استعفا شد. همزمان با تشدید ناآرامی‌ها در یمن، برخی مناطق جنوبی این کشور اعلام خودمختاری کردند. چهار استان جنوبی یمن از پذیرش حکومت مرکزی خودداری می‌کنند. آنها گفته‌اند که نه از ارتش تبعیت می‌کنند، نه از حوثی‌ها. عمید ناصر النوبه، رئیس جنبش جنوب یمن، استقلال مناطق جنوبی با تشکیل حضر موت و عدن را اعلام کرد. دو استان سبا و جوف هم در اقدامی مشابه استقلال خود را از دولت مرکزی اعلام داشتند. ادعای خودمختاری در مناطق جنوبی یمن درحالی است که این مناطق دارای منابع عظیم نفت هستند و با وجود خلأ قدرت در این کشور از فرصت استفاده و اعلام استقلال کرده‌اند. باتوجه به تحولات رخ داده در یمن، احتمالاً استعفای رئیس‌جمهور می‌تواند این کشور را به سوی بی‌ثباتی بیشتر سوق دهد.

■ آماده باش نیروهای امریکایی در سواحل یمن

با ایجاد خلأ قدرت در یمن، کشورهای غربی متحد این کشور نیروهای خود را به حالت آماده باش درآوردند. به گزارش خبرگزاری فارس، وزیر دفاع امریکا در واکنش به تحولات اخیر یمن از آماده باش نیروهای امریکایی در سواحل یمن خبر داد. یک مقام امریکا به خبرگزاری آسوشیتدپرس اعلام کرده است که دو فروند کشتی نیروی دریایی این کشور در دریای سرخ مستقر شده‌اند تا در صورت لزوم کارکنان سفارت امریکا را از یمن خارج کنند. امریکا که به همراه عربستان سعودی از دولت ضد شیعه یمن حمایت می‌کرد سعی دارد تا مانع قدرت‌یابی شیعیان در این کشور شود. برخی فعالان توئیتری در صفحات شخصی خود نوشتند امریکا می‌ترسد با استعفای دولت یمن، قدرت در دست شیعیان حوثی و گروه‌های القاعده بیفتد. از طرفی، می‌توان گفت، باتوجه به اینکه القاعده یمن مسئولیت حمله به مجله شارلی ابدو، پاریس را بر عهده گرفت این احتمال وجود دارد که امریکا سعی دارد در صورت بحرانی شدن اوضاع یمن بتواند به بهانه مقابله با تروریست‌ها در این کشور مداخله کند.

دیدگاه

سیاست عربستان تغییر چندانی نخواهد کرد

در گذشت ملک عبدالله، پادشاه عربستان، سؤالاتی کلیدی درباره سیاست خارجی این کشور، وضعیت شبه جزیره، قیمت نفت و مسائلی از این دست را پیش کشیده است. کارشناسان دیدگاه‌هایی متفاوت در این باره دارند:

■ مازیار بهروز، استادیار دانشگاه دولتی سانفرانسیسکو

اگر چه پادشاه درگذشته به عنوان پادشاهی اصلاح‌طلب در برخی مسائل داخلی پادشاهی محسوب می‌شد، ولی سیاست سعودی در قبال روند صلح، ایران یا مسائل نفتی احتمالا به طور چشمگیری تغییر نخواهد کرد.

■ علی الیامی، مدیر اجرایی مرکز دموکراسی و حقوق بشر عربستان

پادشاهی در حال حاضر در وضعیتی سخت است، به خصوص که در حال حاضر همسایگانش شاهد فعالیت‌های تروریستی و ناآرامی هستند. به خاطر همین، ایجاد ثبات در داخل، مهم‌ترین اولویت پادشاه جدید خواهد بود. به نظر من، عربستان در مسائل بین‌المللی شاهد تغییر چندانی نخواهد بود و پادشاه جدید، بیشتر بر ثبات در داخل متمرکز خواهد شد. ملک سلمان، محافظه‌کارتر، دینی‌تر و ضد دموکراسی‌تر است، بنابر این من انتظار تغییرات چندانی راندارم، حتی ممکن است هیچ تغییری ایجاد نشود... قیمت نفت نیز در سطح فعلی خواهد ماند.»

■ آمی مایرز، ناظر مسائل انرژی در دانشگاه کالیفرنیا

نه تنها سعودی‌ها سیگنال انتقال قدرتی نرم را نشان می‌دهند، بلکه آنها در حال انتقال قدرت به جناحی هستند که مایل است اتحاد با امریکا را به عنوان یک اولویت حفظ کند

■ تام کلوزا، تحلیلگر انرژی جهانی

همه چیز، از خانواده پادشاهی گرفته تا وزیر نفت عربستان طی حداقل ۷۵ روز گذشته، نشان دهنده تداوم سیاست صادرات بالای نفت است.

■ گریگوری گاوس، کارشناس مسائل عربستان در دانشگاه تگزاس

مهم‌ترین چیز برای سعودی‌ها، مسئله سهم بازار است. آنها قصد ندارند این سهم را قربانی کنند و چه با ایرانی‌ها چه با تولید کنندگان شیل‌های نفتی امریکا، به بازی وحشت ادامه می‌دهند تا سهم خود از بازار را از دست ندهند. تنها چیزی که باعث خواهد شد آنها از تولید خود بکاهند، دستیابی به توافقی با تولید کنندگان اوپک و غیر اوپک برای حفظ سهم خودشان از بازار نفت است. از منظر سیاسی، بیشترین منفعت کاهش تولید نفت عربستان، به جیب کشورهایی مانند ایران و روسیه خواهد رفت که عربستان از آنها نفرت دارد.

■ کوین سولیوان و لیز اسلای (واشنگتن پست)

به قدرت رسیدن سلمان، این سؤال را که پادشاهی عربستان چه موقع نسل بعدی شاهزادگان را به هدایت این کشور ۲۸ میلیون نفر خواهد آورد، به خصوص در شرایط بحرانی منطقه، به حاشیه راند. هرچند ناظران به طور گسترده‌ای پیش بینی انتقال قدرت آرامی را به سلمان کرده‌اند ولی وضع سلامتی ضعیف او، به معنی این است که دوره حکومت او تقریبا کوتاه خواهد بود. اینکه جنگ قدرتی برای جانشینی او وجود خواهد داشت یا نه، می‌تواند باعث ایجاد خلأ در زمانی خطرناک در خاورمیانه دارد.

■ علی صوفان، کارشناس ضد تروریسم

سعودی‌ها باید طرح جانشینی‌ای را ترسیم کنند که قدرت را با نسل دوم حاکمان به نسل سوم برساند، در حالی که ما با خانواده‌ای یک دست روبه‌رو نیستیم. دسیسه‌های مختلف درون خانوادگی‌ای وجود خواهد داشت. در عین حال، ما شاهد بحران در منطقه هستیم، بحران در یمن، جنگ در عراق، سوریه و تهدید تروریسم و به یاد داشته باشید که درصد زیادی از عاملان انتحاری که داعش به کار می‌گیرد، سعودی‌اند. خاندان سعودی طی سال‌ها انعطاف زیادی از خود نشان داده‌اند ولی این حادثه یک دوراهی برای آنان است. ما چیزهای ناشناخته زیادی در عربستان داریم.

دیپلماسی

شروع ماراتن جدید مذاکرات هسته‌ای در زوریخ

دنیس راس: توافق هسته‌ای با ایران نزدیک نیست

مذاکرات هسته‌ای پیشرفتی اندک دارد ولی ظاهراً تیم‌های هسته‌ای ایران و امریکا به هر نحو، سعی دارند مذاکرات را به جلو حرکت دهند. تیم‌های هسته‌ای مذاکره کنندگان ایرانی و امریکایی با فاصله‌ای شش روزه از مذاکرات ژنو که عباس عراقچی پیشرفت آن را «کند» و روندی «فرسایشی» توصیف کرد، دور جدیدی از مذاکرات را این بار در شهر زوریخ سوئیس از سر گرفتند، مذاکراتی که ظاهراً برای تدوین سند موسوم به «سند اصول توافق» انجام می‌شود.

به گزارش جوان، تیم مذاکره کننده ایرانی به سرپرستی عباس عراقچی با فاصله‌ای کمتر از یک هفته، دور جدیدی از مذاکرات هسته‌ای را با تیم دیپلماتیک امریکا به سرپرستی وندی شرمن شروع کرد. این مذاکرات از حدود ساعت ۱۳ به وقت تهران شروع شد. مجید تخت روانچی، حمید بعیدی نژاد، داوود محمد نیا و محمد امیری نیز عراقچی را در مذاکرات زوریخ همراهی می‌کنند. عراقچی روزهای جمعه و شنبه هفته پیش هم، بعد از پایان چهار دور مذاکره دوجانبه ظریف و کری در ژنو و پاریس، با تیم امریکایی ملاقات کرده بود ولی طرفین نتوانستند بر سر سند موسوم به «اصول توافق» به تفاهم برسند. بعد از همین دور از مذاکرات بود که عراقچی از کندی و فرسایشی بودن روند مذاکرات خبر داد و ال مانیتور هم گزارش کرد که پیش نویس سند اصول توافق به مذاکرات ژنو نرسیده است.

حالا با فاصله‌ای کوتاه از دور قبلی مذاکرات، تیم ایرانی مذاکراتی جدید را با طرف امریکایی شروع کرده است، مذاکراتی که ناظران، چشم انداز چندان روشنی برای آن نمی‌بینند. جن ساکی، سخنگوی وزارت خارجه امریکا در کنفرانس خبری با خبرنگاران گفته که دور قبلی مذاکرات در ژنو در برخی مسائل شاهد پیشرفت بوده ولی اما اختلافات در دیگر موضوعات باقی است.

دنیس راس مشاور سابق رئیس‌جمهور امریکا نیز گفته که توافق بر سر برنامه هسته‌ای ایران نزدیک نیست. دنیس راس در مصاحبه با شبکه فاکس نیوز گفت که به دلیل آنکه ایران خواهان توافقی بر اساس شروط مورد نظر خود است، به توافق با این کشور نزدیک نیستیم.

■ نامه اروپایی‌ها به کنگره

موازی با مذاکرات هیئت ایرانی، محمد جواد ظریف هم که برای شرکت در اجلاس مجمع جهانی اقتصاد به داووس رفته، ممکن است با کری در آنجا ملاقات کند. همچنین وزیر خارجه سوئیس در دیدار با ظریف گفت که کشورش برای کمک به پیشبرد گفت‌وگوها به منظور حصول توافق نهایی بین ایران و ۱+۵ آمادگی دارد. وزیر امور خارجه همچنین روز پنج شنبه در تماس تلفنی با فدریکو مگرینی، رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت و گو کرد. همه اینها در شرایطی است که کنگره امریکا همچنان اصرار دارد که لایحه جدید تحریمی علیه ایران موسوم به «ایران عاری از سلاح هسته‌ای - ۲۰۱۵» را تصویب کند. بعد از اعلام مخالفت بارامئ اوباما با این لایحه، روز پنج‌شنبه فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجه اتحادیه اروپا، فلیپ هاموند، لوران فابیوس و فرانک والتر اشتاین مایر وزرای امور خارجه انگلیس، فرانسه و آلمان نیز در نامه‌ای خطاب به کنگره امریکا توقف تصویب طرح اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات را خواستار شدند. این مقامات بلند پایه اروپایی در نامه خود که در سرمقاله روزنامه واشنگتن پست منتشر شده است تأکید کردند: باید به مذاکرات هسته‌ای شانس بیشتری داده شود. در ادامه این نامه آمده است: وظیفه ما این است که اطمینان حاصل کنیم بهترین شانس ممکن به مسیر دیپلماسی برای رسیدن به موفقیت داده شده است. به علاوه حفظ فشار بر ایران از طریق تحریم‌های موجود ضروری است. آنها همچنین تأکید کردند: اما به وجود آوردن موانع جدید در این مرحله حساس از مذاکرات شامل تصویب قانون تحریم‌های مرتبط هسته‌ای جدید علیه ایران تلاش‌های ما را نابود خواهد کرد.